

βολαίου, δσον ἀφορᾶ τὴν ποιότητα καὶ καλὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργασιῶν, ἀφιεμένων κατὰ τὰ ἄλλα τῶν ἔργολάβων ἑλευθέρων εἰς τὴν ἐκλογὴν ἐπὶ ίδιᾳ αὐτῶν εὐθύνῃ καὶ κινδύνῳ τῶν μέσων καὶ τῶν μεθόδων ἐκτελέσεως». Κατωτέρῳ δέ:

«Βάσις τῆς προκαταρκτικῆς ταύτης συμβάσεως εἶνε ἡ κατ' ἀποκοπὴν ἀποπεράτωσις τοῦ ἔργου, διὰ ταύτης ἀποκλειομένης πάσης ἀμφισθητήσεως περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ἐν τῷ μέλλοντι καὶ καθοριζούσης σταθερὸν τὸ ἐκ τοῦ Λιμ. Ταμείου διατεθῆσμενον ποσόν».

50ν) Γ΄ώμη 'Υπονομείου Δ:αταγή 3201 τῆς 2 Αὐγούστου 1903.—Τὸ 'Υπονομείον διὰ τῆς ὥπ' ἀριθ. 3021 τῆς 2 Αὐγούστου 1903 διαταγῆς συνέστησε;

«Τὴν κατ' ἀρχὴν ἀποδοχὴν τῆς προτεινομένης λύσεως ὡς τὰ μάλα συμφερούσης εἰς τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον, ἀφοῦ δι' αὐτῆς ἐνῷ ἀφ' ἐνὸς θέλει καθορισθῆ τὸ διὰ τὴν συντέλεσιν τοῦ ἔργου ἀπαιτηθησόμενον ποσόν, δπερ κατὰ πολὺ θὰ ὑπολειφθῇ τοῦ ὑπερβολικῶς ὑπολογισθέντος καὶ ἐν τῇ ὥπ' ἀριθ. 1332 πράξει τῆς λικ. Ἐπιτροπῆς ἀναφερομένου, ἀποκλειομένου οὕτω ἐντελῶς παντὸς φόβου περὶ νέων δυσχερειῶν καὶ δαπανῶν, ἀφ' ἑτέρου θέλει δοθῆ πέρας εἰς τὴν ἐκκρεμότητα τῆς σημερινῆς καταστάσεως λίαν ἐπίζημιον ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν διὰ τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον».

60ν) Ἐν τῷ συμβολαιώφ.—Ἐν τῷ συμβολαίῳ ἀναφέρονται τὰ ἔξης:

«Θεωρήσαντες καὶ ἡμεῖς ὅτι ἡ κατ' ἀποκοπὴν (ἀ forfait) παραχώρησις τῆς ἀποπεράτωσεως τοῦ ἔργου εἰς τοὺς ἀρχικοὺς ἔργολάβους ἐπὶ δρισμένῳ τιμῆματι καὶ ὑπὸ ίδιᾳ αὐτῶν εὐθύνῃ καὶ κινδύνῳ συμφέρει τὰ μάλα εἰς τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον, ἀφ' οὐ δι' αὐτῆς καθορίζεται μὲν δριστικῶς τὸ ποσόν δπερ θὰ ἀπαιτηθῇ δι' αὐτό, ἀποκλειομένου δητῶς ἔξ διοκλήσου παντὸς φόβου περὶ τῶν δυσχερειῶν καὶ δαπανῶν κατὰ τὴν ἔξακολούθησιν τῶν ἔργασιῶν, ἀπαλλάσσεται δὲ τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον τοῦ κινδύνου πληρωμῆς ἀποζημιώσεως πρὸς τοὺς ἔργολάβους, δην θὰ διέτρεχεν ἐν ᾧ περιπτώσει τῆς ὑποθέσεως λαμβανούσης τὴν δικαστικὴν ὁδὸν ἡ εὐθύνη τῆς διακοπῆς τῶν ἔργασιῶν κατελόγιζετο τῇ λιμενικῇ ἐπιτροπῇ». Κατωτέρῳ:

«Οἱ εἰδομένοι ἔργολάβοι ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ φέρωσιν εἰς πέρας ἐντὸς τριῶν ἑτῶν ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ δριστικοῦ συμβολαίου τὰς ἐν λόγῳ δύο δεξαμενὰς κατ' ἀποκοπὴν ἀντὶ τιμῆματος δρ. 2,650,000, καὶ συμφώνως μὲ τὰ μέχρι τοῦδε ἐγκεκριμένα σχέδια ἀρχικὰ καὶ συμπληρωτικὰ (τὰ τελευταῖα ἀφορῶντα τὴν κατὰ δύο μέτρα διαπλάτυνσιν τῆς μεγαλειτέρας τῶν δεξαμενῶν) καὶ τοὺς δρους

τοῦ ἀρχικοῦ συμβολαίου δσον ἀφορᾶ τὴν ποιότητα καὶ καλὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργασιῶν ἀφιεμένοι κατὰ τὰ ἄλλα ἑλεύθεροι εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν μέσων καὶ τῶν μεθόδων ἐκτελέσεως ἐπὶ ίδιᾳ αὐτῶν εὐθύνῃ καὶ κινδύνῳ ἐπιβαλλομένων δμως αὐτοῖς ἐπὶ πλέον, ἐντὸς πάντοτε τοῦ συμφωνηθέντος ποσοῦ τῶν 2,650,000 δρ. τῶν ἀκολούθων προσθηκῶν καὶ μεταβολῶν».

Κατωτέρῳ δέ:

«Διὰ τὰ δποια ἥδη ἔχουσι τὸ δικαίωμα δμοῦ δὲ καὶ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ κάμωσι χρῆσιν οἵου δήποτε συστήματος καὶ οῶν δήποτε μέσων δι' ίδιον αὐτῶν λ/σμὸν καὶ δφελος καὶ ἐπὶ ίδιῳ αὐτῶν κινδύνῳ. Ἡ λιμενικὴ ἐπιτροπὴ ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν διὰ τὴν κατ' ἀποκοπὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ὡς καθορίζονται ταῦτα εἰς τὰ ἀρχικὰ καὶ συμπληρωτικὰ σχέδια τοὺς δρους τῆς συγγραφῆς δσον ἀφορᾶ τὴν ποιότητα καὶ καλὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων καὶ μὲ τὰς εἰς προηγούμενα ἀριθμα δριζομένας προθεσμίας καὶ μεταβολὰς νὰ πληρωσῃ εἰς τοὺς ἔργολάβους πλὴν τῶν μέχρι τοῦδε πληρωθέντων εἰς αὐτοὺς καὶ τῶν δφειλομένων εἰσέτι αὐτοῖς καρατήσεων λόγῳ ἐγγνήσεως, δραχ. 2,650,000 ἀκόμη» καὶ κατωτέρῳ.

«Οτι ἡ λιμενικὴ ἐπιτροπὴ διὰ τὴν συντέλεσιν τοῦ ἔργου ὡς ἀνωτέρῳ ὠδισθη, δὲν θὰ ἔχῃ νὰ καταβάλλῃ ἐπὶ πλέον τοῦ τιμήματος οὔτοῦ, ἢ μόνον τὰ τελωνιακά, δημοτικά καὶ λιμενικά τέλη διὰ τὰ μηχανήματα, ὀντικά καὶ ἔργαλεῖα, τὰ προμηθευθησόμενα χάριν τοῦ ἔργου καὶ τὰς δαπάνας διὰ τὰς νέας τυχὸν ἀπαλλοτριώσεις κτημάτων, ὡς δριζεται ἐν τῇ ἀρχικῇ συγγραφῇ».

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΗΛ. Ι. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ
Μηχανικός.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΝ

Η Εταιρεία Μεταλλουργείων Λαυρείου καὶ ἡ περὶ τῶν ἐν Έλλάδι μεταλλευτικῶν ἔργων μελέτη τοῦ κ. Ι. Αργυροπούλου.

Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ 'Αρχιμήδους».

'Αξιότιμε Κύριε,

Εύαρεστημετέ, παρακαλῶ, νὰ φιλοξενήσητε εἰς τὰς στήλας τοῦ 'Αρχιμήδους τὰ ἐπόμενα.

'Αναφέρομαι εἰς δσα περὶ τῆς ἐν Λαυρείῳ

καμινείας μολύβδου δημιοσιεύει δ. κ. Ι'. Αργυρόπουλος διὰ τῆς μελέτης αὐτοῦ ἐπὶ τῶν «ἀποτελεσμάτων ἐκμετόλλευσεως τῶν ἐν λειτουργείᾳ μεταλλείων ἀπὸ τοῦ 1903 μέχρι τοῦ 1908». Καὶ ἐνώ θέλω νὰ διμολογήσω καὶ ἔγω μεθ' δλῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι περὶ τὰ μεταλλευτικὰ ἀσχολουμένων, τὴν πολλὴν ἀξίαν καὶ τὸ ἔξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον τῆς μελέτης ταύτης, νομίζω οὐχ ἡττον ὅτι διφειλω νὰ φέρω τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς ἐπὶ σημείου ἀτελῶς ἐν αὐτῇ διαγραφομένου, ἐνέχοντος δὲ πολλὴν σημασίαν οὐ μόνον διὰ τὴν Ἐταιρείαν τῆς ὁποίας προσταμαι, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀσφαλῆ ἐκτίμησιν τῶν συνδηκῶν τῆς παρ' ἡμῖν μεταλλουργίας. Θὰ προσπαθήσω δὲ νὰ είμαι σύντομος καὶ δὲν θὰ ζητήσω νὰ εἰσέλθω εἰς λεπτομερῆ τοῦ ζητήματος διερεύνησιν ἡ ὁποία θὰ μὲ ἔφερε πολὺ μακράν, θὰ είχε δὲ στενώτατον τὸν κύκλον τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ο κ. Ι'. Αργυρόπουλος περιγράφων τὴν νέαν ἀμερικανικοῦ συστήματος κάμινον τῆς Γαλλικῆς Ἐταιρείας τῶν Μεταλλείων Λαυρείου, ἀναπτύσσει τὰ πλεονεκτήματά της καὶ ἀναφέρει ἀντιστοίχως δλας τὰς ἐλλείψεις τὰς ὁποίας αἱ παλαιοὶ τύπου φρεατώδεις κάμινοι τῆς αὐτῆς Ἐταιρείας παρουσίαζον ἐφ' ὅσον ἡσαν ἐν χοήσει. Ἐπειτα μεταβαίνων εἰς τ' ἀφροδῶντα τὴν Ἐταιρείαν Μεταλλουργείων Λαυρείου λέγει «αἱ κάμινοι μολύβδου είναι φρεατώδεις τοῦ παλαιοῦ τύπου περὶ ὃν διμιλήσαμεν» ἀφίνει συνεπῶς νὰ ἔννοιη, ὅτι παρὰ τῇ ἐν λόγῳ Ἐταιρείᾳ ἡ καμινεία τοῦ μολύβδου ὑπάρχει ὑπὸ τὰς ἐλεεινὰς συνθήκας, ὦφ' ἡς διετέλει εἰς τὴν Γαλλικήν Ἐταιρείαν τῶν Μεταλλείων Λαυρείου πρὸ τῆς λειτουργείας τοῦ ἀμερικανικοῦ συστήματος. Ἀλλὰ τὰ πράγματα δὲν ἔχουσιν οὕτω.

Καὶ ὅντως οὕτε αἱ κάμινοι είναι δμοιαὶ, οὕτε τὰ μεταλλεύματα τὰ διποία χωνεύουσιν ἐπιδέχονται σύγκρισιν πρὸς ἄλληλα.

Αἱ φρεατώδεις κάμινοι τῆς Γαλλικῆς Ἐταιρείας ἡσαν τοῦ παλαιοτάτου τύπου τῶν 4 φυσητήρων καὶ διαμέτρου 1.40 εἰς τὸ ἐπίπεδον αὐτῶν. Τοιαύτας εἶχεν ἀρχικῶς ἡ Ἐταιρεία Μεταλλουργείων ἥδη ὅμως ἀπὸ δεκαπενταετίας τὰς ἀντικατέστησε δι' ἄλλων μὲ 5 φυσητήρας καὶ διαμέτρου 1.60. Μὲ τὰς πρώτας ἐπραγματοποίει καθ' ἡμέραν καὶ κάμινον τὴν τῆξιν 30 τόννων μεταλλευμάτων, μὲ τὰς δευτέρας φθάνει καὶ ὑπερβαίνει τοὺς 55. Ἐξ ἄλλου τὰ μεταλλεύματα τῆς Γαλλικῆς Ἐταιρείας μὲ ὑψηλὴν περιεκτικότητα ψευδαργύρου καὶ ἀσβέστου, ἀπαιτοῦν μεγαλειτέραν κατανάλωσιν κὸκ καὶ ἐπιβάλλουν πορείαν ἐντεταμμένην ἐνώ τὰ δεξιῶμένα καὶ πτωχὰ μὲν πλὴν καθαρὰ μεταλλεύματα τῶν Μεταλλουργείων ἀποδίδουσι καλλί-

τερον τὸν μόλυβδον τῶν ἐν πορείᾳ βραδυτέρα καὶ ὑπὸ χαμηλοτέραν ἔξοδευσιν κανούμον ὕλης.

Δι' δλονος αὐτοὺς τοὺς λόγους η ἀνάγκη τῆς μεταβολῆς τοῦ συστήματος καμινείας δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἔξι τοσού ἐπιτακτική καὶ διὰ τὰς δύο ἐπιχειρίσεις τούναντίον μάλιστα παρ' δλα τὰ πολλὰ καὶ ἀναμφισβήτητα πλεονεκτήματα τοῦ ἀμερικανικοῦ συστήματος καμίνων — δια μάλιστα είναι ἐν τόσον μεμελετημένῃ ἐντελείᾳ ἐγκατεστημέναι ὡς η τῆς Γαλλικῆς Ἐταιρείας τῶν Μεταλλείων Λαυρείου — δι παράγων δαπάνης ἐγκαταστάσεως καὶ ἀποσβέσεως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἔξοδον συντηρήσεως καὶ ἀνανεώσεως καὶ τὰς δυσκολίας χειρισμοῦ μεγάλων μονάδων είναι δυνατὸν νὰ καταστήσῃ τὴν ἔμμονήν εἰς τὸ παλαιὸν σύστημα ἔξι τοσού συμφέρουσαν καὶ ἐνδιαφέρουσαν. Καὶ οὕτως ἔχει τὸ ζήτημα διὰ τὰ Μεταλλουργεία.

Ἐπὶ τούτοις διατελῶ μεθ' δλως ἔξαιρέτουν ὑπολήψεως.

Ἐν Ἐργαστηρίοις τῇ 12 Μαΐου 1910.

ΙΩ. Π. ΔΟΑΝΙΔΗΣ

Γενικὸς Διευθυντής τῆς Ἐταιρείας
Μεταλλουργείων Λαυρείου.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΩΣ ΤΩΝ ΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙΑ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ

ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1903 ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ 1908

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου.)

α') Η περιφέρεια Λαυρείου είναι ἡ ἀπόδοσα τὴν μεγαλειτέραν ἀξίαν προϊόντων 63906124 φρ. ἐπὶ δλικῆς ἀξίας προϊόντων 104051425 φρ. Η μεγάλη αὐτῇ ἀξία προϊόντων προέρχεται ἴδιως ἐκ τῆς παραγωγῆς ὑπὸ τῶν δύο μεταλλουργείων ἀργυρούχου μολύβδου 86598 τόννων ἀξίας 41597427 φρ., κατὰ δεύτερον λόγον ἐκ τῆς παραγωγῆς μεταλλευμάτων ψευδαργύρου 124128 τόννων ἀξίας 13250468 φρ. Τὸ ὑπόλοιπον τῆς παραχθείσης ἀξίας φρ. 9058229 προέρχεται σχεδόν δλον ἐτῆς παραγωγῆς μεταλλευμάτων σιδήρου καὶ σιδηρομαγγανίου ἀποτελουμένης ἐτόννων 802945.

β') Κατὰ δεύτερον λόγον ἔχεται ἡ περιφέρεια Σερίφου μὲ παραγωγὴν 949004 τόννων μεταλλευμάτων σιδήρου ἀξίας φρ. 8482054.

γ') Τρίτη εἰς ἀξίαν ἔχεται ἡ περιφέρεια Λαρύμνης μὲ παραγωγὴν 1024991 τόννων με-